

Plebiscyt na ARCHIWALNE ŹRÓDŁO ROKU 2021

Kategoria 3

**najciekawsze, najbardziej zaskakujące
źródło archiwalne (tzw. curiosum)**

Źródło nr 1

240

Pewien istotny fragment ZBIORU ZDARZEŃ minionego 100-LECIA
W SYMETRYCZNYM ZAPISIE
WIS
NOWEJ RACHUBY CZASU
(NOWEJ ERY GALAKTYCZNEJ ROZWOJU LUDZKOSCI) ZEROWYM
= PUNKTEM ZWROTNYM ORYGINALNYM POCZĄTKOWYM NOWEJ ERY (T.J. 0)
i równocześnie symbol punktem
SYGNAL
ODNIESIENIA JAKI STANOWI DZIEJOWY
NATURY :

Wielka Rewolucja 1917 Październik **SOCJALIZMU**

ROK 0 PSEY

ROK	ROK	ROK	ROK
1 1916	1 1918	1 1919	1 1920
2 1915	2 1917	2 1918	2 1919
3 1914	3 1916	3 1917	3 1918
4 1913	4 1915	4 1916	4 1917
5 1912	5 1914	5 1915	5 1916
6 1911	6 1913	6 1914	6 1915
7 1910	7 1912	7 1913	7 1914
8 1909	8 1911	8 1912	8 1913
9 1908	9 1910	9 1911	9 1912
10 1907	10 1909	10 1910	10 1911
11 1906	11 1908	11 1909	11 1910
12 1905	12 1907	12 1908	12 1909
13 1904	13 1906	13 1907	13 1908
14 1903	14 1905	14 1906	14 1907
15 1902	15 1904	15 1905	15 1906
16 1901	16 1903	16 1904	16 1905
17 1900	17 1902	17 1903	17 1904
18 1899	18 1901	18 1902	18 1903
19 1898	19 1900	19 1901	19 1902
20 1897	20 1899	20 1900	20 1901
21 1896	21 1898	21 1899	21 1900
22 1895	22 1897	22 1898	22 1899
23 1894	23 1896	23 1897	23 1898
24 1893	24 1895	24 1896	24 1897
25 1892	25 1894	25 1895	25 1896
26 1891	26 1893	26 1894	26 1895
27 1890	27 1892	27 1893	27 1894
28 1889	28 1891	28 1892	28 1893
29 1888	29 1890	29 1891	29 1892
30 1887	30 1889	30 1890	30 1891
31 1886	31 1888	31 1889	31 1890
32 1885	32 1887	32 1888	32 1889
33 1884	33 1886	33 1887	33 1888
34 1883	34 1885	34 1886	34 1887
35 1882	35 1884	35 1885	35 1886
36 1881	36 1883	36 1884	36 1885
37 1880	37 1882	37 1883	37 1884
38 1879	38 1881	38 1882	38 1883
39 1878	39 1880	39 1881	39 1882
40 1877	40 1879	40 1880	40 1881
41 1876	41 1878	41 1879	41 1880
42 1875	42 1877	42 1878	42 1879
43 1874	43 1876	43 1877	43 1878
44 1873	44 1875	44 1876	44 1877
45 1872	45 1874	45 1875	45 1876
46 1871	46 1873	46 1874	46 1875
47 1870	47 1872	47 1873	47 1874
48 1869	48 1871	48 1872	48 1873
49 1868	49 1870	49 1871	49 1872
50 1867	50 1869	50 1870	50 1871
51 1866	51 1868	51 1869	51 1870
52 1865	52 1867	52 1868	52 1869

Fragmenty - PROJEKTOWANE ORYGINALNE WIS RACHUBY NATURALNEJ
W SPRAWDZENIU HISTORYCZNYCH REJESTRÓW NATURY: MANTAN WINIECKI, GOLCŁASK - POLAND 11.12.1996

Tytuł dokumentu: „Pewien istotny fragment zbioru zdarzeń minionego 100-lecia w symetrycznym zapisie wg nowej rachuby czasu”

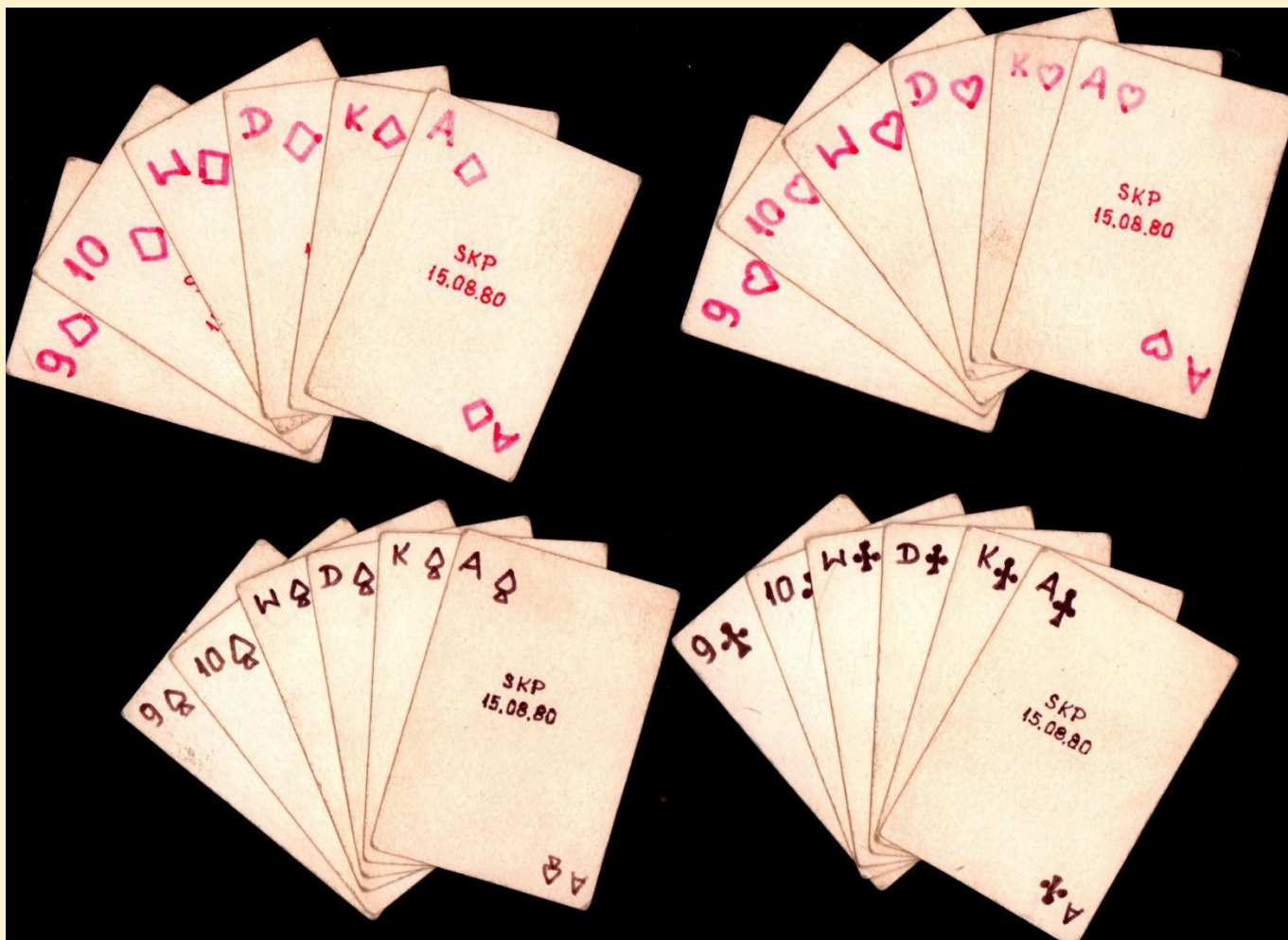
Data wystawienia: 11.12.1968 r.

Opis źródła: Niniejsze źródło to satyryczne przedstawienie minionego 100-lecia historii politycznej oraz systemu socjalistycznego, wykonane przez studenta kierunku matematyka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. Autor źródła za punkt zerowy w dziejach obrał rok 1917 (wielką rewolucję październikową), który nazwał „początkiem nowej socjalistycznej ery” (nse). Pierwszym opisanym w źródle wydarzeniem jest zamordowanie prezydenta USA Abrahama Lincolna w 1865 roku, czyli wg rachuby czasu zaproponowanej przez autora źródła rok 52 przed nową socjalistyczną erą. Natomiast ostatnim zaprezentowanym wydarzeniem jest objęcie fotela prezydenckiego w USA przez Richarda Nixona w 1969 roku, czyli roku 52 nse.

Źródło to jest także nawiązaniem do francuskiego kalendarza rewolucyjnego, wprowadzonego w 1793 roku, w którym lata liczono od 22 września 1792, czyli od daty ustanowienia pierwszej republiki francuskiej.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Uniwersytetu Gdańskiego, AWSP/17

Źródło nr 2

Tytuł dokumentu: Odręcznie wykonane karty do gry z Sierpnia 1980 roku wykonane w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni

Data wystawienia: Sierpień 1980

Opis źródła: W zbiorze dokumentów zgromadzonych w Archiwum Historycznym Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, a dokumentujący Strajk z Sierpnia 1980 roku znajduje się komplet ręcznie wykonanych kart do gry. Każda z dwudziestu czterech kart oznakowana została trzyliterowym skrótem SKP (tj. Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni) oraz datą „15.08.80”. Źródło to dokumentuje jak stoczniowcy mogli spędzać swój „wolny czas” podczas strajku. Na odwrocie jednej z kart umieszczono nazwisko Jana Mindika ze Słupska. Przypuszczać tylko można, że to twórca lub użytkownik zgłoszonego do konkursu źródła.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Historyczne Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Zespół akt Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, Odręcznie wykonane karty do gry z Sierpnia 1980 roku wykonane w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, AKKS/347/1/33

Źródło nr 3

Tytuł dokumentu: 69 telewizorów UNIMOR

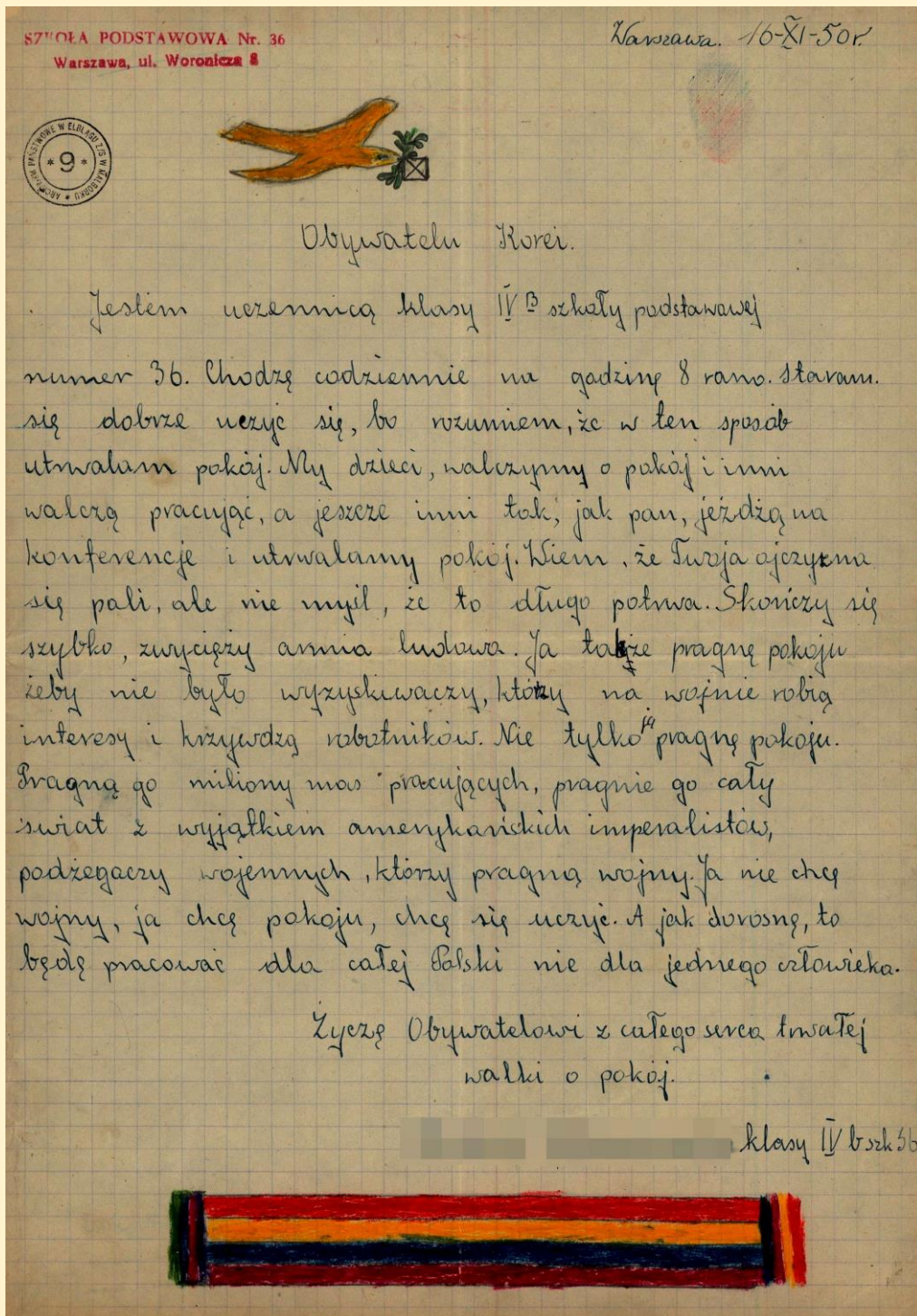
Data wystawienia: 1957 - 1995

Opis źródła: 69 telewizorów wyprodukowanych przez Gdańskie Zakłady Elektroniczne UNIMOR. Pochodzą z przyfabrycznego muzeum, gdzie były gromadzone. To pojedyncze sztuki wszystkich egzemplarzy wytworzonych w Zakładach. Są wśród nich zarówno te, które trafiły do masowej

produkcji, czyli były produkowane w wielotysięcznych seriach, jak i pojedyncze egzemplarze, które albo nie trafiły do produkcji albo zatrzymały się tylko w wersji prototypowej.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Państwowe w Gdańsku Oddział w Gdyni, zesp. 2592

Źródło nr 4

Tytuł dokumentu: List poparcia do obywatela Korei od uczennicy Szkoły Podstawowej nr. 36, Warszawa, ul. Woronicza 8

Data wystawienia: 16.11.1950 r.; Warszawa

Opis źródła: Wybrane źródło prezentuje: list uczennicy klasy IV b ze Szkoły Podstawowej nr. 36 w Warszawie, przy ul. Woronicza 8. Związany jest z wydarzeniami Światowego Kongresu Obrońców Pokoju, który odbył się w dniach 25-28 sierpnia 1948 roku we Wrocławiu. List pochodzący z zespołu: Powiatowy Komitet Obrońców Pokoju w Elblągu napisany jest w języku polskim. W aktach tego zespołu można odnaleźć plakaty, c listy napisane w językach: francuskim, niemieckim, włoskim, czeskim, słowackim, rosyjskim oraz chińskim. Celem powołania Kongresu miało być przekonanie światowej opinii publicznej o tym, iż kraje komunistyczne są zwolennikami pokoju, natomiast Zachód stanowi zagrożenie. Ruch Obrońców pokoju powstaje krótko po zawierusze II wojny światowej podczas gdy narastało kolejne zagrożenie wybuchu kolejnego konfliktu zbrojowego. W trosce o pokój powstaje Międzynarodowy Ruch Obrońców Pokoju wywodzący się ze skrajnej Lewicy jako element ówczesnej kampanii ideologicznej i politycznej realizowanej przez

ZSRR i jej sprzymierzeńców oraz międzynarodowe struktury partii Komunistycznej- Kominform. Zasób Komitetu Obrońców Pokoju w AP Malbork zawiera: korespondencje, sprawy poufne, sprawozdania pełnomocników ze zbiórki na fundusz pomocy sanitarnej Korei, sprawozdawczość z działalności KOP w powiecie elbląskim, instrukcje w sprawie ogólnonarodowej akcji zbierania podpisów pod apelem Światowego Komitetu Obrońców Pokoju, Dokumenty dotyczące pomocy dla dzieci koreańskich, protokoły Powiatowego Komitetu Obrońców Pokoju, zaświadczenie-Komisji zbiórki 1-go Maja na Fundusz Światowej Rady Pokoju, Dokumenty Komitetów Obrońców Pokoju Powiatu elbląskiego. W zasobie znajdują się ciekawe plakaty, listy autorstwa dzieci i młodzieży, reprezentujących różne szkoły, oraz osób reprezentujących zakłady przemysłowe i branże handlowe. Dokumenty miały być poparciem dla Wodza mas pracujących- Józefa Stalina oraz skierowane do delegatów na II Światowy Kongres Obrońców Pokoju. Ich treści zawierały krytykę wobec rządów brytyjskich i amerykańskich.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Państwowe w Malborku; zespół 248/55: Powiatowy Komitet Obrońców Pokoju w Elblągu

SCENARIUSZ

Inicjacji Obywatelskiej

1. Muzyka organowa - polonez.
2. Po kilku taktach muzyki wchodzi mistrz ceremonii (muzyka stopniowo cichnie).

Chciałbym, abyś poszedł z nami
Żeby życie było zawsze żywe
I żebyś poznał to wszystko
I żebyś był tak jak my szczęśliwy.

Wzywa do sali kolejno po imieniu i nazwisku dzieci uczestniczące w uroczystości. Każde wywołane dziecko wchodzi z sali bankietowej do sali głównej i staje na czele przed pierwszym rzędem publiczności. W ten sposób tworzy się szereg dzieci zwróconych ku frontowi sali. Gdy wszystkie dzieci ustawią się już w szeregu, rodzice i publiczność witają je brawami.
3. Mistrz ceremonii prosi o zabranie głosu kierownika USC i wycofuje się za kulisy.
4. Wystąpienie kierownika USC zawiera w treści:
 - powitanie uczestników i gości,
 - znaczenie i sens uroczystości.
5. Pieśń chóru.
6. Hejnał Chojnic w wykonaniu trębacza, który stoi w tyłku sali za publicznością, lub poza salą (chodzi o to, aby wytknąć ostre brzmienie trąbki). W trakcie hejnału wchodzi do sali nimfy i ustawiają się w szeregu vis a vis szeregu dzieci (najlepiej na całą szerokość sali). Dwie środkowe trzymają ponad głowami herb miasta, odstupując od siebie na boki tak, by wytworzyła się między nimi metrowa luka z herbem ponad - jest to symboliczna brama miasta. Uwaga: dziewczęta muszą utworzyć te symboliczne mury i bramę miasta w czasie trwania hejnału. Wraz z jego wybrzmieniem sytuacja musi być już ustawiona.
7. Wystąpienie Naczelnika Miasta (treść wystąpienia musi pod koniec przejść gładko do okoliczności ślubowania tak, żeby formułka ślubowania stanowiła integralną część tego wystąpienia).

8. Złożenie ślubowania:

Naczelnik miasta czyta całą retę ślubowania:

Ślubuję Tobie Ojczyźnie
Oddać swe serce,
Myśli i czyny.
Ślubuję uczyć się ze wszystkich sił
Ślubuję szanować ludzi na całym świecie
Ślubuję w przyszłości pracować dla Ciebie Ojczyźnie
I bronić Twoich granic
Ślubuję być dobrym obywatelem
Polski Ludowej.

Następnie Naczelnik odczytuje kolejne wiersze rety, a dzieci powtarzają. Na środek sali wchodzi poczet sztandarowy - sztandar pochylony, każde dziecko podchodzi, kładzie rękę na drzewcu i mówi "ślubuję". Po ślubowaniu poczet sztandarowy odchodzi pod przednią ścianę sali. Każde dziecko odchodzące od ślubowania bierze w rękę kawałek chleba i wraca na swoje miejsce w szeregu.

Uwaga: Okrągły bochen chleba winien być upieczony na dzień przed uroczystością i podzielony na tyle kawałków, ile ma być dzieci przystępujących do uroczystości. Bardzo ważne jest, aby chleb został podzielony tak, aby dało się go skończyć w okrągły bochenek.

9. Nimfy tworzące bramę i mury wychodzą z sali (pierwszy niosąc herb, a następne parami). Pozostaje szereg zwróconych do publiczności twarzami dzieci z ukrytymi w dłoniach kawałkami chleba.

10. Pieśń chóru.

W tym czasie wchodzi nimfa niosąca okrągły blat mogący pomieścić chleb. Przechodzi wzdłuż szeregu i każde z dzieci kładzie na blacie swój kawałek chleba, układając go tak, żeby utworzyć ponownie okrągły bochenek. Nimfa oddaje chleb jednemu z dzieci.

Uwaga: przed uroczystością należy wybrać dwoje dzieci, które będą: jedno wręczać chleb i mówić tekst podziękowania, drugie wręczać kwiaty.

11. Wyznaczone dzieci występują przed szereg i dziecko trzymające chleb zwraca się do Naczelnika Miasta:

Praca jest tym, co tworzy z grupy ludzkiej społeczność.
Oto po raz pierwszy połączyła nas wspólna praca.
Ten symboliczny akt wytworzenia chleba niech będzie
znakiem naszej przyszłej wspólnej pracy dla dobra społeczeństwa.
Chleb ten niech będzie pierwszym naszym wkładem ~~miasteczka~~
w dorobek społeczności, do której dziś zostaliśmy przyjęci.

Pragniemy przekazać ten bochen chleba Panu Naczelnikowi reprezentującemu społeczność obywateli miasta Chojnic.
Jednocześnie składamy podziękowanie wszystkim, którzy przygotowali i uczestniczyli w naszej uroczystości.
Niech już na zawsze łączy nas wszystkich wspólna praca dla dobra naszego społeczeństwa.

12. Dzieci składające podziękowania wracają do szeregu.
Wszystkie dzieci chwytają się za ręce i recytują:
Podajmy sobie dłonie, niech obejmą sieni, która czeka na ich dotknięcie - by rozkwitnąć.
Podajmy sobie dłonie, niech obejmą niebo, które czeka na znak - by się rozjarzyć.
Podajmy sobie dłonie, niech obejmą Ciebie i Mnie i Jęgo.
13. Pieśń chóru.
14. Życzenia oficjalnych gości.
15. Wręczenie upominków:
- nimfy wnoszą na tacach upominki, dyplomy i kwiaty
- wręczenie kwiatów i dyplomów przez kierownika USC
- wręczenie medali pamiątkowych przez przedstawicielki KRM
- wręczenie prezentów przez przedstawicieli RUSW.
16. Wystąpienie kierownika USC - zakończenie uroczystości.
17. Hejnał miasta.
18. Wszyscy uczestnicy uroczystości udają się pod pomnik i dzieci składają wiązanki kwiatów.

Tytuł dokumentu: Scenariusz „Inicjacji Obywatelskiej” młodych mieszkańców Chojnic, prawdopodobnie z maja 1988 roku

Data wystawienia: Prawdopodobnie maj 1988 r.

Opis źródła: Dokument na trzech kartach formatu A4, zapisany pismem maszynowym.

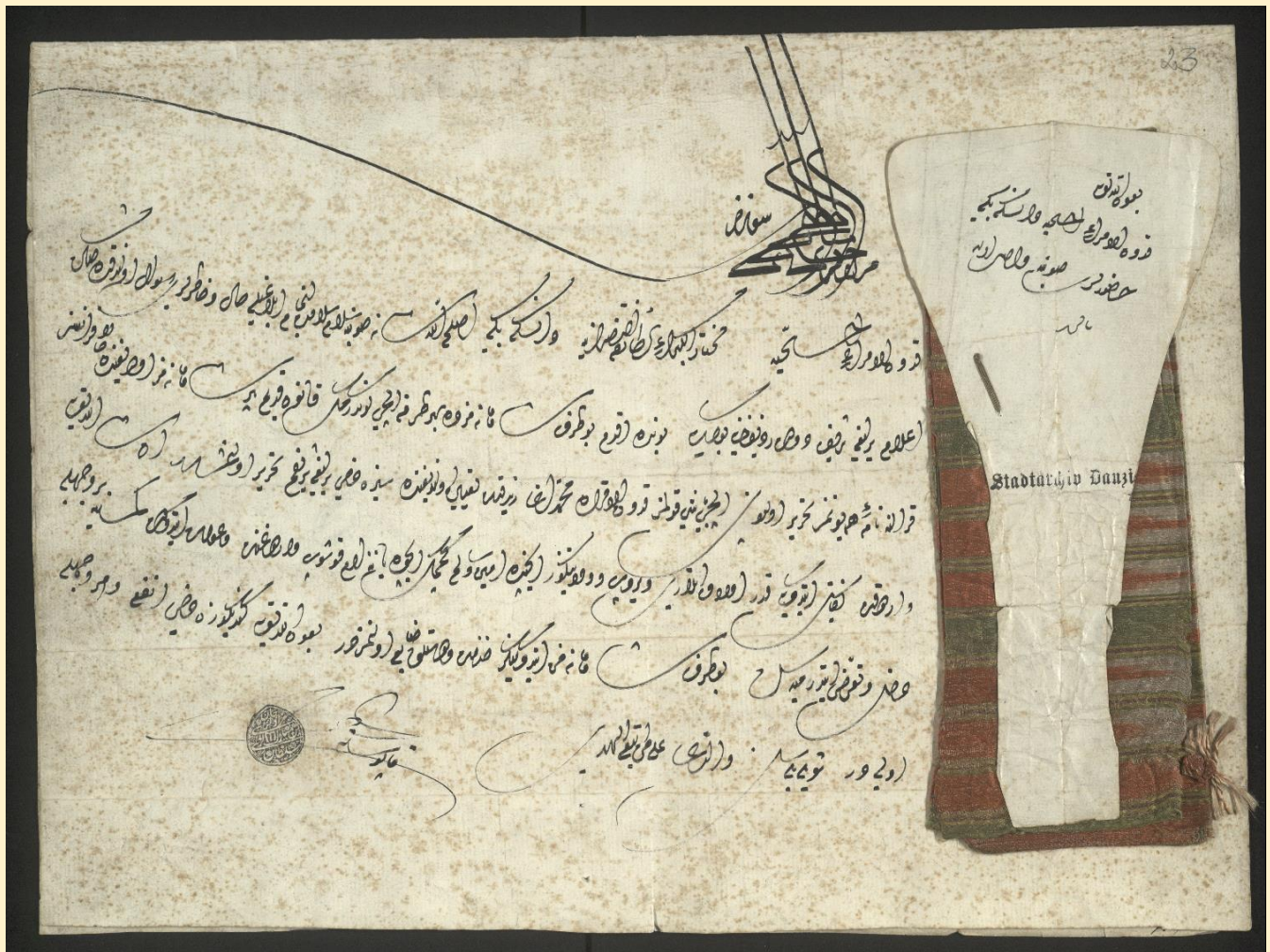
10 stycznia 1969 r. minister spraw wewnętrznych wydał zarządzenie pozwalające na tworzenie Kół Rodzin Milicyjnych przy jednostkach MO. Koła skupiały kobiety zatrudnione w jednostkach MO i SB oraz dorosłe, najbliższe członkinie rodzin aktualnych i byłych funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych. Do zadań Kół należało m.in. „krzewienie socjalistycznych idei i materialistycznego światopoglądu oraz pobudzanie do działalności społecznej, „pomaganie rodzinom funkcjonariuszy MO w pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą w celu wychowania młodego pokolenia na patriotów i światłych obywateli”, czy też „wychowywanie członków w duchu etyki socjalistycznej”. W 1969 r. istniało 319 Kół Rodziny Milicyjnej, liczących razem 12 500 członków; w 1986 r. było już ich ponad 38 000 w 676 Kołach.

Wśród przejawów działalności Kół było tworzenie m.in. „nowej świeckiej tradycji”, polegającej na zorganizowaniu laickiej obrzędowości, całkowicie odciętej od form religijnych, w postaci „świeckich chrztów”, ślubów i pogrzebów, które nadal były propagowane mimo chylenia się systemu ku

upadkowi. Jedną z takich inicjatyw była „inicjacja obywatelska”, która zapewne miała być odpowiednikiem pierwszej komunii bądź bierzmowania w kościele katolickim. Pompatyczność i kuriozalność (granicząca z groteskowością) scenariuszy tych uroczystości budziła rozbawienie już w czasach PRL, czego najlepszym przykładem jest słynna scena (zakwestionowana zresztą przez cenzurę) wręczania paszportów z filmu Stanisława Barei pt. „Miś”.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Oddziałowe Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku, sygnatura: IPN Gd 532/103 t. 1

Źródło nr 6

Tytuł dokumentu: Murad Girej, chan krymski, prosi Gdańsk o udzielenie pomocy okazicielowi pisma Mehmedowi Adze, wysłanemu w poselstwie do króla francuskiego

Data wystawienia: 1677 rok

Opis źródła: List napisany jest w języku tureckim, opatrzony tugrą – w kulturze islam monogramowy znak panującego monarchy (sułtana, chana), pełniący w kręgu wpływów państwa osmańskiego rolę herbu, emblematu władców tureckich, a następnie godła państwowego. Oprócz imienia władcy tughra zawierała, także imię jego ojca, a niekiedy jego dziadów, tytuł chan z dodatkami formuły el-muzzafer-da'ima (zawsze zwycięski). Będąc monogramem przywódcy świeckiego, a zarazem religijnego, tughra tworzyła teozoficzny obraz wszechświata, na którego szczycie znajduje się Bóg (laudacja: Bóg hojny, wielkoduszny), a niżej jego ziemski namiestnik – sułtan, którego znak rozciągał się ponad tekstami dotyczącymi spraw ziemskich. Specjalny urzędnik artysta malował tughry złotą, niebieską lub czerwoną farbą na nagłówkach (znak inicjalny) dokumentów. Emblematy te umieszczano także na budynkach, monetach itp. Również wyżsi dygnitarze osmańscy używali analogicznych znaków zwanych pençe. Kładziono je jednak na końcu lub na marginesie dokumentu. Forma tughry jest także kontynuowana współcześnie, czego przykładem mogą być monogramy prezydenta Rosji Władimira Putina oraz japońskiego cesarza Akihito.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Państwowe w Gdańsku, Akta Miasta Gdańska. Listy i dokumenty po 1525 roku, sygnatura APG 300,53/1067, s. 23

Sprawozdanie

z praktyki wakacyjnej odbyłej w P.L.P.B. Nr. 1

in frohni

Różnorodny kształt przerobki bawełny jest pociągłością, która dzieli się na rodzaje: tępalska, wgnieblasza, cięgała, przedwala, dwójalska, skręcała, przerwalska i molińska. Na rodzaje tępalskie rozkłada się włókno z rozbitych bel i przepuszczając przez skomplikowane maszyny zwane cieżko-
mami uzyskuje bawełnę n. n. owocha. Następnym etapem jest wgnieblasza. Bawełna uzyskana jest w osłabieniu tworze cienkiej nitki, z którego powstaje taśma. Na cięgarce taśmy tworzy się drutokrętność po 6 tnuk na jedną; włókno umiera.
Się na jednokierunkowe, równoległe. Wzniesionoski z taśmy tworzą niedopięzdz grubo skręcony. W grubego dufłowanego powstaje średni, a nie średniego w ten sam sposób - cienki. Na samoprężnościach wórkowych i przedwałkach obrotkowych powstaje przodka, nie średniego i cienkiego niedopięzdu. Nawija się go od razu na cewki do ciotek. W zależności od zamówienia przędzy się dwi i skręca lub przewija na molki. Nieci przesuwające na otworze wdruga do tego rodzaju tkanin - mowali. W 438 lub 600 molków nawija się nieci na wał osnowowy. Następnie wały osnowane snęją się razem od 3el do 12lu i krochmalają się osnowa mi miodowa przy tkaninie. Po wysuszeniu osnowa jest gotowa. W rodziale ewan-
nym przewlekającym wątek si osnowe na krosna i przygotowyje krosnaki. W tkaninie jest parę tysięcy krosn na których tkan się wykreśla płótno i satyna. Krosna na biatych materiałach i kolorne kraty tkan są na nakładach, krosnach b. skomplikowanych. Każda tnuka z tkanin idzie do przegrodzi gdzie się je sortuje.

Do tej to robotnicy niani brachowani. Materiał poniesiony
do druku opala się, stopy i cysci na nierozkład, by był
niepewni gładki. Kłomiał służy poniesione na gładki
baję i kore przeciwny przez matrycy niane draparkami.
Draparki wydobywają wosk po jednej i drugiej stronie i materiały
tych samych nanię mokrą.

Pierwszy czynności wykonaniu jest podjęci się włośków czyli
opalam. Następnie niosony wody leży na stosach 12 godzin.
W tym czasie fermentuje służyła przeprowadzając skórę
w skórę, który jest rozpuszczalny. Na wstępie brzmieć nie można,
to fermenty sąsiadowałyby włośku. Ten sposób to biochemiczny.

Jeżeli jeszcze inne służy fermenty, np. kwasem siarkowym.
Po wybarwieniu i gotowaniu wypukaniu tkaniny kolory
jedną są nie przystosowane, a następnie inne przystosować
jako przystosować, barwniki, usuwamy przy pomocy warzenia
i bieleń. Tkaninę gotujemy w kupieli bez dostępu powietrza
Po warzeniu i płukaniu, barwieniu i płukaniu postępujemy
barwnika na drodze chemii. Przy użyciu służy jest ten
Do bieleń używamy środków utleniających w postaci podchlorynu
wapniowego. W kupieli nasyconej podchlorynem następuje wydzi-
lenie się tlenu. Ten atakuje tkaninę i barwniki oddawane.
Sprawdzamy przy pomocy podkwasu.

tkanina surowa

po gotowaniu

po bieleń

Wielu służy materiał idy na wolne magły. Inne tugi
przy działaniu na tkaninę powodują nastąpienie się włośku alkalicznego,

W związku z drukaniem mówię pokrótce o tyłownis. Wzrosty gąbnie
 czyli wymagające mniejszej precyzji wykonujemy najprz. w blasne
 cyrkowej z powiększeniem 2,3,4 krotnym, a następnie przenosimy
 na wał za pomocą pantografu kłujemy przyloty o odpowiedniej
 ilości rasy dany wzór. Tu więcej powiększamy dany wzór,
 tym łatwiej i dokładniej będzie nam przeniesie na wałek.
 Wzrosty b. skomplikowane wykonujemy na moli (jedną na-
 port przenosimy pokrótce na wał.

Do rysowania na zagumowanej blasce używamy b. twardego
 ołówka. Przystępując do rytowania należy pamiętać o wygo-
 dzeniu jednego kołosa od drugiego. Przede wszystkim musi być to
 już przy powiększeniu i przenoszeniu wzoru na blachę.
 Wtedy mamy b. uciążliwy proces rytowania. Jeśli chodzi o
 kołosa który napotyka na helikoidalną z podziałkami uwzglę-
 dniamy tylko wygodzenie jednostkowe czyli połowę tego
 wygodzenia jakiego stosujemy przy rylowaniu dwóch kołosów
 drukowanych. Przestrzeń przewidzianą na rytowanie nie for-
 stosujemy pomiędzy dwoma kołosami druków na moli na
 szer. około 3mm. Rycie b. głęboko. Z pantografu wał idzie
 do kłuski w kierunku asolowym, który wykona wzór. Wzór jest
 wklęsły, by farba swobodnie wchodziła we wgłębienie.

Ważniejsze są na moli karademu piaskowca. Kłujemy dość
 wzrosty wypiska się najlepiej, ale tu więcej wielkości, ale wysiłki
 mają wzrost wypiska. Rylować musi być hartowany, by wzór się nie
 stracił. Ważki szlifuje się, poleruje maszynem i wypiera na sucha
 smaltą. Wały są w najlepszej miarce, to poleruje się i ryluje b. szybko.
 P. K. P. B. W. 1. Obecnie nakłady im Józefa Kalina są największe
 w Polsce i składają się z przeszło tysiąca robotników.

Maria Ławiejska

Barwniki siarkowe.

Siarkowy
oliwkowy.Siark.
brunat

żółty

Siarkowy
czarnyŚredni
fioletGłęboki
siark.

Rodzaje tkaniny

kreton

batyst

koszulówka

bieliznianie

flanela

satyna

woal

chustkowe

Ludygsole

Autrasol nióty Autrasol no-est. sandosol u. Autrasol szary Autrasol szkarbat

sandosol miel. Ludygsole i. Ludygsole u. Ludygo u. sandosol. nióty.

Barwniki lodowe z dwusiarowaniem.

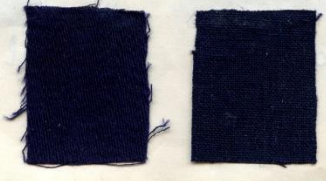
Primulina Echtgrauat czerw naftoczerwone. Szkarbat naftoc.

Barwniki lodowe bez dwusiarowania.

Fiolet trwały Echtfuchs Echtrot Trwały różowy

Wazia -

Wina.

Do farbowania barwny służy się barwniki kadoiowe, indygo sole
 łodowe siarkowe niałodowe i bezpośrednie chęć se osładzi się b. niekwas
 Barwniki bezpośrednie

Alozanin na
 swiatlo nobly

Brillat
 krenolynowy

Nianamin
 niebieski

Kresoty
 pomarańczowy

Benzo-pur-
 puryna.

Barwniki kwasowe

Szawamina

Fiolet

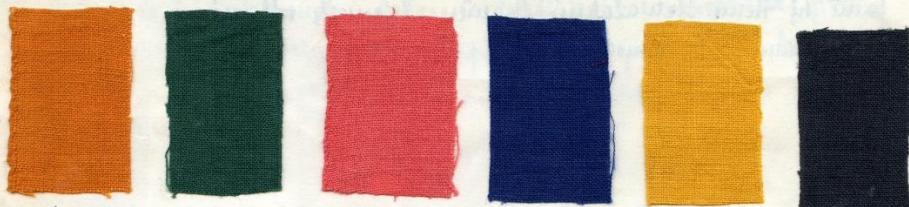
Niklotia
 krysta nieb.

Labofosfina

Astraga-
 nina.

Rodamina

Barwniki kadoiowe

Indandren
 Bryst. potu.

Val Fauca

Ciba znak-
 tal

Brilliant
 indygo

hólfa
 Q.O.K.

Indandren
 Lehman.

czerni

anilinowa

ponieważ co wstokno przesuwa, kurczy się w objętości, ale nyskuje na mocy i gładkości powłonek. Właściwość tę wykorzystujemy do merserizacji. Po merserizacji postawiamy się alkalizacji przez wyłuskanie - chłodziemy materiały jako białynę, białysty, dymki przechodzą przez merserizację bezpośrednio po warzeniu.

Następny etapem są magły mokre, gdzie się je rozciągają, suszy, mokrą i farbkują. Na magła suchych tkanin się gładzi, roneira, na magła hydraulicznych nabiera miśistości, przechodzi również przez brzoony do skradalności, która jest ostatnim etapem całej tkaniny.

Materiał przeznaczony na dół przechodzi przez opalanie, warzenie, bielnie, suszenie, drukowanie, parowanie, pranie, suszenie, atrytowanie, kolowanie, magły suche.

W zakładach bawełnianych nr 1 w Łodzi drukować rol 1 do 12 kol. Nie jest kolorem na wronie tylko jest walców, dlatego każdy walek ma inny wnto. Waleki mają wnto, które sterują rolą. Farby w gładkich powłonek przedstawiają się jedynie we wnto. Każdy walek ma inny farbę, który przebiega na walek szeroko, a odjeżdża wnto. Tkanina biała lub nasyczona nałożeniem przechodzi wnto białą brzoją na walek; farbą się na odpowiedni kolor. Następnie przechodzi przez suszenie; maszyną utwardzającą wnto i pranie. Kolory zmieniają się już w czasie prania, a pranie wnto po praniu.

dół - po praniu

dół po praniu

dół po praniu.

Tkanina dostaje się po praniu na serarkę, następnie do atrytu - ry kolowej, nakrapiać, magły suche; do skradalności

Tytuł dokumentu: Sprawozdanie z praktyki odbytej w Państwowych Zakładach Przemysłu Bawełnianego nr 1 w Łodzi

Data wystawienia: 16 sierpnia 1949 – 24 września 1949 r.

Opis źródła: Wszyscy studenci PWSSP w Gdańsku, podczas praktyki wakacyjnej mieli obowiązek prowadzenia tzw. zeszytu praktyk. Sprawozdania prowadzone były bardzo szczegółowo, wzbogacone były licznymi odręcznymi rysunkami maszyn, szkicami procesu produkcyjnego. Opisywane były poszczególne etapy produkcji, atmosfera pracy, charakterystyka zakładu, polecane i wykonane zadania, a nawet podawali w wątpliwość zdanie ich opiekuna. Ostatnia strona zazwyczaj poświęcona była na pytania do kierownika praktyk i jego pisemne odpowiedzi. Niestety w badanych teczkach absolwentów PWSSP w Gdańsku z lat 1946-1966, nie zachowało się zbyt wiele sprawozdań z praktyk wakacyjnych.

Państwowe Zakłady Przemysłu Bawełnianego w Łodzi nr 1, zostały uruchomione w 1945 r. i były w tym czasie jednymi z największych w Polsce. Zatrudniały ponad 6 tys. pracowników. Dzięki sukcesom we współzawodnictwie, fabrykę uznano za wzorcową i nadano jej za patrona Józefa Stalina (1949-1956). Zakłady zaprzestały swoją działalność dopiero w 2010 r.

W Archiwum Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku zachowało się unikalne sprawozdanie z praktyki odbytej w P.Z.P.B nr 1 w Łodzi. Maria Sowińska - studentka Wydziału Malarstwa i Projektowania

Dekoracyjnego, Zakładu Naukowego Tkanina Dekoracyjna Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych w Gdańsku z siedzibą w Sopocie, z godną podziwu uwagą i dokładnością obserwowała produkcję tkanin bawełnianych.

Jej sprawozdanie składa się z siedmiu stron formatu A4, oraz wklejonych dobrze zachowanych próbek materiałów i tkanin. W treści sprawozdania studentka przedstawia szczegółowo cały proces powstawania gotowej tkaniny: od przeróbki bawełny po farbowanie i utrwalanie wzoru na tkaninie. Każda z zachowanych próbek tkanin ma odmienną kolorystykę, jest też odpowiednio nazwana. Pokazuje, jakie kolory i wzory tkanin były w tym czasie pożądane i modne. Źródło to jest unikalnym znaleziskiem, bowiem w Archiwum Akademii Sztuk Pięknych nie odnajdziemy drugich tak dobrze zachowanych próbek tkanin.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, teczka Sowińska Maria, sygn. Ss3/14

Źródło nr 8

MAPA

**WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO**

Z UWZGLĘDNIENIEM
DRÓG SAMOCHODOWYCH

SKALA : 1-500.000

SKŁAD GŁÓWNY w KSIĘGARNI BRACI BAŻAŃSKICH
w TORUNIU, ul. SZEROKA 37.

CENA 2.95 ZŁ.

BRACIA BAŻAŃSCY
ZJEDNOCZONE KSIĘGARNIE NA POMORZU

TORUŃ ul. Szeroka 37 tel. 589.	BYDGOSZCZ ul. Gdańska 13 tel. 581	GRUDZIĄDZ ul. Lipowa 1 tel. 450
---	--	--

połączenia

KSIĘGARNIE

bogato zaopatrzone w wydawnictwa z wszelkich dziedzin nauki. Bogaty dział beletrystyki. **SKŁAD NUT, MAP, pomocy szkolnych i materiałów piśmiennych. WYPOŻYCZALNIE KSIĄŻEK.** Sprawdzają na żądanie wszelkie książki i czasopiisma zagraniczne. Na prowincję wysyłają pocztą szybko i dokładnie.

Inż. JÓZEF WINKLER
TORUŃ, UL. FRANCISZKAŃSKA 11.

Specjalne warsztaty do naprawy dynamomaszyn, elektromotorów oraz aparatów elektrycznych — Instalacja siły i światła elektrycznego — Skład krajowych i zagranicznych materiałów — Budowa nowych elektrowni — Biuro porad, ekspertyz, projekty, kosztorysy

Kotłarnia i Mosiężnictwo
instalacje wszelkiego rodzaju i Kanalizacja

Budowa aparatów i piecew do łożyszek, chłodnic do samochodów. Ocieplenie tytanów oraz polowania i budowa szlifierki i młotki. Instalacja. Ogrzewanie centralne, naprawa maszyn każdego rodzaju po najtańszych cenach

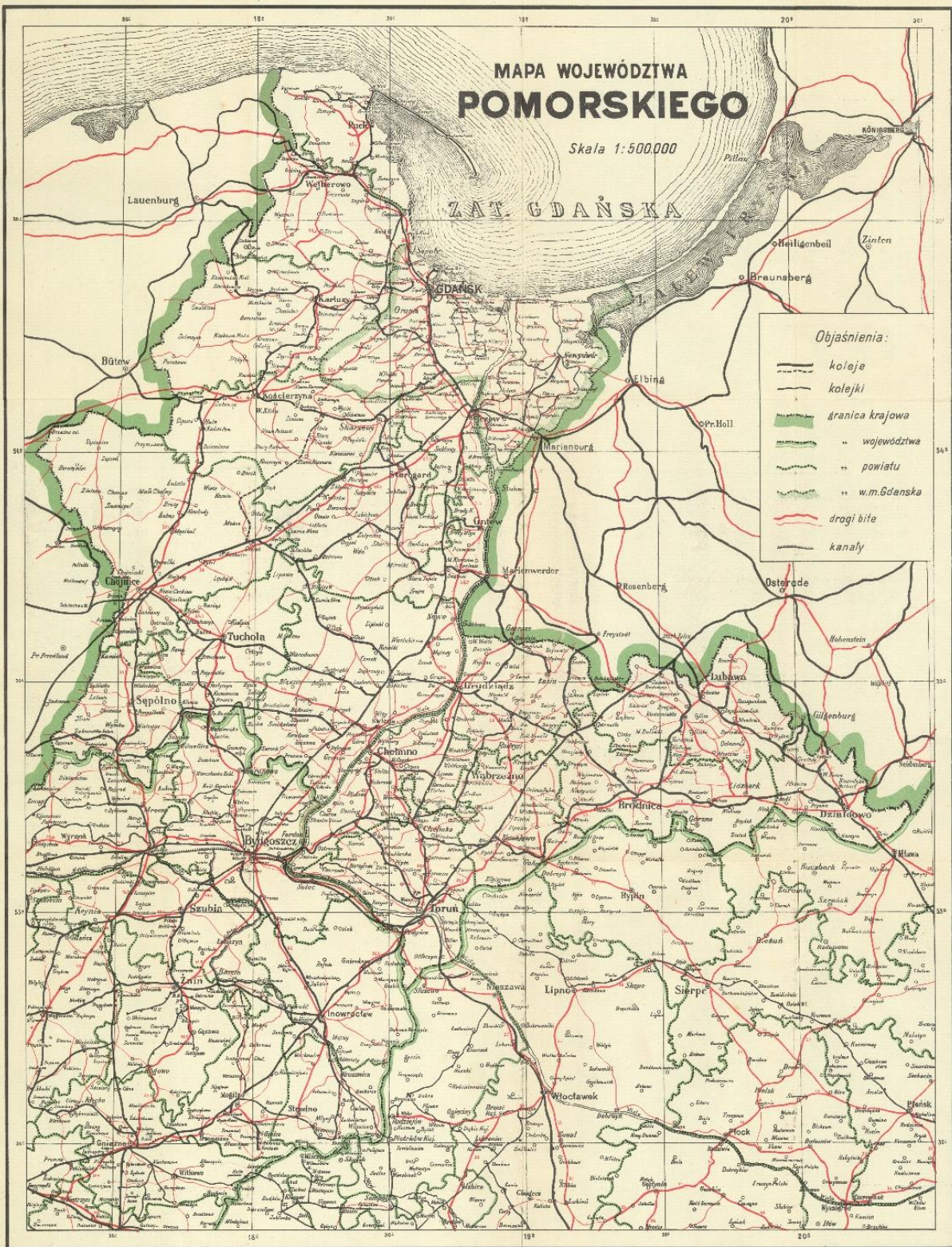
prace

BRONISŁAW WIERZCHOWSKI, TORUŃ
MAŁE GARBARY 17.

PASY ZAPĘDOWE
z wielbłądziej sierści dla mleczarek i PASY SKÓRZANE oraz z nici — FRĄGDEŁ, SZTĄGATY, worki, plandeki, POWBOZY, linki, biczyki, laski, taśmy, węże, MATERJAŁY DO WYSZCZEPNIANIA, SIECI RYBACZKIE i towary

SZCZOTKARSKIE poleca

BERNARD LEISER SYN
TORUŃ, ŚW. DUCHA 16

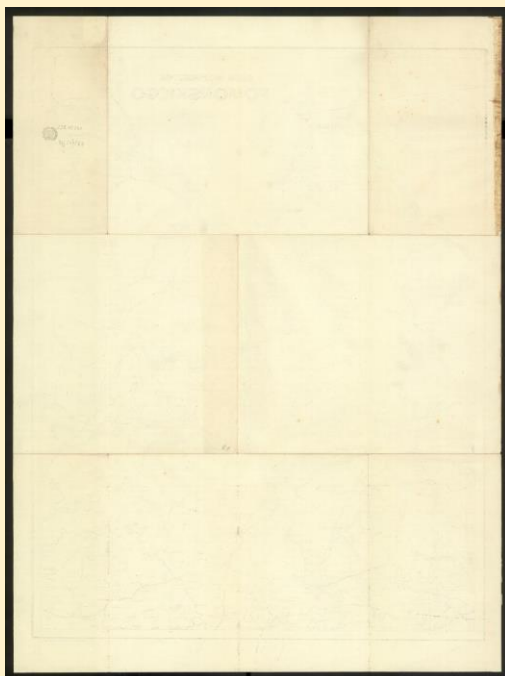
MAPA WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO

Skala 1:500,000

ZATOKA GDAŃSKA

Objaśnienia:

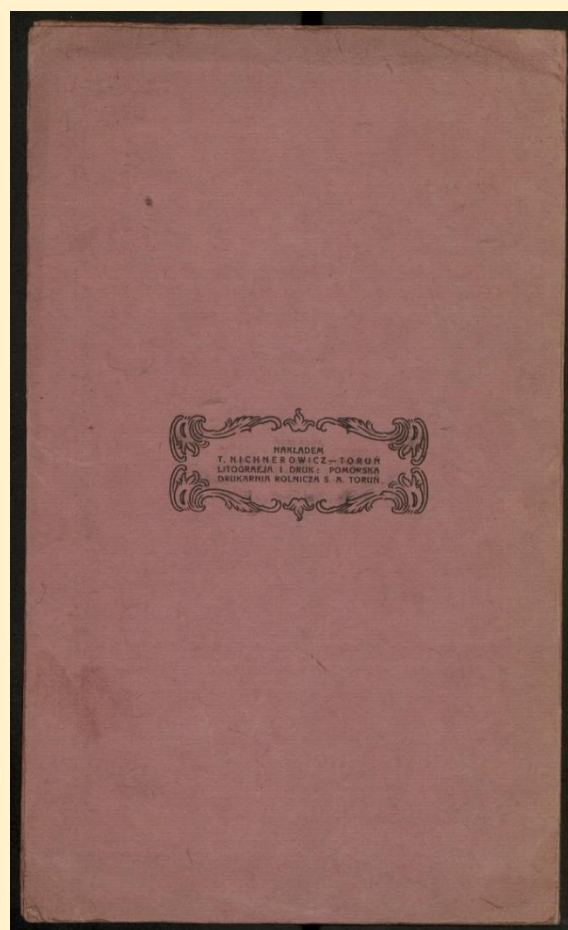
- koleje
- kolejki
- granica krajowa
- " województwa
- " powiatu
- " w.m. Gdańska
- drogi białe
- kanaly

STANISŁAW SKÓRA i SKA
Przedstawiciele maszyn do pisania
„ROYAL” i „KORONA”
Specjalne Warsztaty Mechaniczne dla
gruntownej naprawy i odbudowy ma-
szyn biurowych i kas kontrolujących
Kopernika Nr. 37 **TORUŃ** Telefon Nr. 462

ZĘBY SZTUCZNE
w złocie i kauczuku
Reparacje, oraz wszelkie prace
dentystryczne według systemu
nowoczesnego tanio i szybko
LABORATORJUM DENTYSTYCZNE
Toruń, ul. Strumykowa Nr. 12 I.

JAN LISIŃSKI, TORUŃ
UL. KRÓL. JADWIGI 5. UL. KRÓL. JADWIGI 5.
WIELKI WYBÓR OBUWIA
damskiego, męskiego i dziecięcego po cenach najtańszych.

Tytuł dokumentu: Mapa województwa pomorskiego z uwzględnieniem dróg samochodowych.
Skala 1:500000

Data wystawienia: Około 1920-1924 r.

Opis źródła: Źródło powstało nakładem T. Nichnerowicza w Toruniu. Litografią i drukiem zajęła się Drukarnia Rolnicza S. A. w Toruniu. Mapa jest wykonana w skali 1:500000, o wymiarach 61 cm x 46 cm.

Województwo pomorskie (wojewodą był Władysław Raczkiewicz, późniejszy Prezydent Polski na Uchodźctwie) jak dobrze pamiętamy z historii powstało w 1919 roku z dzielnic pruskiej. Mapa tegoż województwa pomorskiego z tego wyżej wspomnianego okresu pokazuje drogi, koleje i kanały z granicą państwa. Jest ona bardzo czytelna, nade wszystko dokładna, ponieważ pokazuje nie

tylko miasta, ale i wsie, miasteczka, które obecnie nie istnieją, bądź się połączyły. Ich nazwy są polskie.

Została możliwie stworzona w latach 20. XX wieku, z myślą o odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku, ale i zaślubin naszego kraju z Morzem Bałtyckim (generał Józef Haller, Błękitna Armia). Widać też terytorium Wolnego Miasta Gdańska, który jak wiemy nie był w granicach Polski. Ówczesne województwo pomorskie położone było między obszarem Trzeciej Rzeszy (Niemcy nie mogły pogodzić się z tak zwanym polskim korytarzem, do 1933/1934 roku dążyły do pokojowej aneksji) i stało się zaczynem konfliktu na polu drugiej wojny światowej.

Na terenie tego województwa mieszkała ludność obrządku rzymskokatolickiego i protestanckiego. Można odnaleźć na mapie między innymi Puck, Wejherowo, Bydgoszcz i Toruń (stolica województwa), w tych miastach rozwijała się wysoka kultura (teatry, muzea), komunikacja, ośrodki nadmorskie pełne kurortu.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): [https://polona.pl/item/mapa-wojewodztwa-pomorskiego-z-uwzglednieniem-drog-samochodowych-skala-1-500-](https://polona.pl/item/mapa-wojewodztwa-pomorskiego-z-uwzglednieniem-drog-samochodowych-skala-1-500-000,NzY1MTM5NzI/0/#info:metadata)

[000,NzY1MTM5NzI/0/#info:metadata](https://polona.pl/item/mapa-wojewodztwa-pomorskiego-z-uwzglednieniem-drog-samochodowych-skala-1-500-000,NzY1MTM5NzI/0/#info:metadata), dostęp dn. 03.06. 2021 r. Źródło (mapa województwa pomorskiego) jest przechowywane w zasobach Biblioteki Narodowej o sygnaturze ZZK 12241. Rej. 540/67

Źródło nr 9

4

Opowiadacze
historii

Danzig, am Donnerstag, den 18. April 1940.

Meine liebe, gnäte Elisabeth!

Eben habe ich Deinen Brief vom Dienstag, den 4. 4. erhalten. Vielen Dank! Gestern habe ich nun doch wieder das Nummerieren vergessen. Aber heute habe ich es gleich gemacht. Du schreibst davon, daß wir erst am Sonntag anfangen sollen. Aber nun hatte ich schon angefangen, mit dem Nummerieren. Ja, meine liebe Elisabeth, so'n Täikchen kann man immer gut gebrauchen. Das hätte ich vorher kaum gedacht, daß man hier soviel anfführt. Ich habe von den Paketen mit noch 1 Kasten Pralinen und die Perla-Perlen. Der Honigknechen hat auch gut geschmeckt. Die Äpfel von meinen Eltern waren schon ziemlich mehlig, aber sie haben noch prima geschmeckt. Ich wollte mich mit den andern Äpfeln immer etwas ^{einfeilen} ~~schneiden~~, daß ich jeden Tag mit einem esse. Aber immer wenn man vom Dienst kam, dann war die Versnückung doch zu groß und ich habe manchmal 2 und auch 3 am Tage gegessen. Heute habe ich nun meine Schuhe abgeschickt und habe wieder 2 Batterien eingelegt. Oder braucht Ihr die auch nicht mehr? Hier kann man von dem Zeug noch alleshand bekommen. Ja, heute ist nun der 18. April -- am 18. März waren wir noch zusammen, nicht? Hier ist jetzt prima Frühlingswetter. Wenn der Dienst nicht allzu streng wird, dann macht es jetzt Spaß draußen. Geh' man so viel wie möglich nach draußen, wenn es bei Euch auch so schön Wetter ist. Oder hast Du viel zu tun? Macht denn die kl. Hanna jetzt längere Besuche? Sonst kann sie doch bloß im ein Klumpchen zu holen. Morgen machen wir nun einen größeren Marsch, da geht es schon früh ran's. Mit meinen Füßen seht es recht wieder. Ich habe die Stiefel

Ich habe heute das Briefe davon gegeben. Viele grüße auch an Jit. Gute Nacht und
sonstige Verwandte und Bekannte. Was Du denn nun das Bettchen fertig?
Na, wenn Du mir hier wird, meine Kl. Elisabeth, dann wird's ja, was Du zum Schlaf bekommst, nicht?

Kopia listu wraz z tłumaczeniem dostępna jest pod adresem

<http://www.opowiadaczehistorii.pl/moja-kochana-elzbietko/>

Ich mach Dir noch einen schönen Sonntags! "Kopfs des Bild nicht, mein Schatz!"
Viel frische an meine Eltern, und auch Ihnen noch mal Kopf. Dank für den Heringskuchen und das Apfel.
(wie immer)

immer mit Fran eingeschmiert, dadurch sind sie weich geworden und haben sich nach meinen Füßen gezogen. Aber jetzt tut mein linkes Knie immer so weh, wenn ich viel laufe. Wenn es nicht bald besser geht, dann gehe ich zum Arzt. Aber es wird sich wohl schon so wieder verlieren. Es wird wohl von den schweren Stiefeln kommen. - Ja, Du rechnest jetzt bestimmt mit einem Ernst? Na, mir ist es ja gleich, aber ich mußte doch mächtig lachen, wenn es eine kl. Elisabeth würde!! Nur, weil Du so fest mit einem kl. Ernst rechnest. - Meine liebe Elisabeth, Du könntest mir im nächsten Brief gut ein schönes Bild von Dir mitbringen! Das, wo Du am Hachelbeeren pflücken ~~ist~~ bist, oder ein anderes. Nicht mal ein schönes von denen aus, ja?! Dann hab ich wenigstens etwas von Dir. - ^(Karl Doiwa) Ich ^(Karl Doiwa) Heinrich ^(Karl Doiwa) schon mal auf Urlaub gewesen. - Ja, man erlebt hier viel Unglück und Elend. Heute war hier ein Mädchen in der Kaserne, die erwartet etwas. Sie hatte ihre Mütter mitgebracht. Sie mühten gemeinsam den Vater. Und was meinst Du? Es war der neue Gefreite von unserer Straße. Der ist auch verheiratet und hat ein Kind. Sind solche Verhältnisse nicht häßlich. Aber die Mädchen hier haben so etwas selbst im Schilde! Wenn Du das sähest wie die sich den Soldaten aufdrängen, das ist doch schlimm. - Ja, man kommt da oft nicht rüber, was die sich dabei denken. - Was sollen wir uns dagegen aufhängen, unsern kl. oder unsere kl., nicht? Wenn wir mit zusammen wären. Na, wenn wir aber mal wieder zusammen sind, dann wird es wieder doppelt so schön sein, nicht, meine liebe Elisabeth? Na, für heute wünsche ich Dir eine gute Nacht, und träum schön von mir. Vorgangene Nacht habe ich geträumt es war Frieden. Drück man den Daumen, daß das Traum wahr wird. Sei herzlich gegrüßt, meine liebe Elisabeth, von
Deinem Ernst.

Viele Grüße an klein Elisabeth!

Tytuł dokumentu: List napisany odręcznie przez niemieckiego strzelca Ernsta Doiwa z 3 Kompanii 60 batalionu zapasowego piechoty stacjonującego w ówczesnych koszarach Wiebego (obecnie w tym budynku znajduje się Urząd Marszałkowski na ul. Augustyńskiego 1) do swojej ukochanej Elżbietki

Data wystawienia: 18 kwietnia 1940 r.

Opis źródła: Opowiadacze Historii Dolnego Miasta w Gdańsku interesują się historią zarówno Dolnego Miasta jak i pobliskich okolic takich jak Długie Ogrody albo plac Wałowy. W związku z tym ostatnim miejscem weszli w posiadanie listu z 1940 roku napisanego przez niemieckiego żołnierza do swojej ukochanej. Na dwóch stronach udało się poruszyć nadawcy bardzo dużo ciekawych tematów. Są wśród nich np. te dotyczące prozy wojskowego życia jak np. przyciasne buty albo wczesnoporanny wymarsz. Są kwestie dotyczące wyżywienia i zaopatrzenia. Pięknie poruszony zostaje temat imienia dziecka, którego przyszli rodzice się spodziewają. Diametralnie inaczej brzmi

historia innego dziecka. Dziecka, którego młoda matka przyszła do koszar w poszukiwaniu jego ojca. Ale najbardziej zaskakujący jest opis snu żołnierza. Była wiosna 1940 roku. Trwała wojna. A żołnierz pisał w liście „Ubiegłej nocy śniło mi się że nastał pokój” .

Cieszymy się, że takie pamiątki przetrwały do naszych czasów. Pokazują wojnę i żołnierzy z zupełnie innej perspektywy.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Oryginał listu zachowany w oryginalnej kopercie przechowywany jest w Archiwum Opowiadaczy Historii Dolnego Miasta w Gdańsku.

Źródło nr 10

Nicht übertragbar; gültig nur mit eigenhändiger Unterschrift des Fahrgastes auf dem Kontroll-Abschnitt.
Not transferable. Requires for its validity the personal signature (on the voucher) of the passenger.
Intransferible. Válido únicamente si el talón comprobativo lleva la firma autógrafa del viajero.
Intransmissível. Válido unicamente quando o talão comprovativo tiver sido assignado pelo proprio viajante.

LUFTSCHIFFBAU ZEPPELIN

FAHRKARTE NR. 6493

TICKET NO. / BILLETE N.º / BILHETE N.º

Kabine / Cabin Camarote

Bett / Berth / Cama oberes / upper / superior unteres / lower / inferior

für die Luftreise von
for the air-voyage from
para el viaje aéreo de
para a viagem aerca de

Friedrichshafen

über
via
via

nach
to
para
a

Danzig

mit dem Luftschiff
by the airship
con el dirigible
no dirigível

Graf Zeppelin

am
on
el día
em

30.7.32

gültig für Herrn / Frau / Fräulein
valid for Mr. / Mrs. / Miss
válido para el Sr. / Sra. / Srta.
válido para o Snr. / Sra.

Herr Karl Heinz Freimann

Finschiffung am Luftschiffhafen in
Embarkation at the airport of
Embarque en el puerto aéreo de
Embarque no porto aerco de

Friedrichshafen

Abfahrt des Autos von
Departure of motor-car from
Salida del automóvil de
Partida do automovel de

Kurg Hotel

am
on
el día
em

30.7.32

um
at
a las
às

19

Uhr
o'clock
horas
horas

Der Betrag von
The amount of
El importe de
A importância de

RM \$=£ 285.=

ist ordnungsgemäß entrichtet.
has been duly paid.
ha sido pagado de conformidad.
foi paga em conformidade.

Die Fahrkarte ist ausgeliefert gegen Empfangsschein Nr.
The ticket has been delivered against deposit receipt No.
El billete ha sido entregado contra el recibo N.º
O bilhete foi entregue em troca do recibo N.º

vom
dated
de fecha
de

Ort/Datum
Place/Date
Lugar/Fecha
Lugar/Data

Friedrichshafen 30.7.32

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Als General-Agentur / As General Agent / Como agente general / Como agente geral

Reisebüro
Travel bureau
Despacho de viajeros
Escritorio de viagens

Friedrichshafen

Hamburg-Amerika Linie
Filiale Friedrichshafen a. B.

Unterschriften
Signature
Firmas
Assinaturas

[Signature]

Tytuł dokumentu: LUFTSCHIFFBAU ZEPPELIN FAHRKARTE TICKET NO. / BILLETE N.º / BILHETE N.º 6493

Data wystawienia: 30 lipca 1932 roku

Opis źródła: Bilet na przelot sterowcem Graf Zeppelin z Friedrichshafen do Gdańska w dniu 30 lipca 1932 roku. Bilet został wystawiony w dniu wylotu przez biuro podróży w Friedrichshafen. Przewoźnikiem była Hamburg-Amerika Linie. Bilet upoważniał również do skorzystania z transportu na lotnisko z Kurg Hotel. Wyjazd z hotelu miał nastąpić o godzinie 19.00. Cena przelotu – 285 marek (Reichsmark).

Dokument jest czterojęzyczny (niemiecko-angielsko-hiszańsko-portugalski).

Podróżny, na którego wystawiono imienny bilet, to Karl Heinz Freimann.

Prawdopodobnie chodzi o Karla Heinza Freimanna, który był synem Edwarda Freimanna. Edward urodził się 9 kwietnia 1873 r. w Gdańsku. Był katolikiem, właścicielem „Putziger Kreisblatt”, a następnie „Pucker Zeitung”, miał średnie wykształcenie. Matka Karla Heinza, Jadwiga, była ewangeliczką, absolwentką liceum w Gdańsku. Mieszkali w Pucku przy Rynku nr 26, byli

posiadaczami drukarni, księgarni i sklepu papierniczego. Karl Heinz miał 2 siostry, Edytę i Liselottę oraz brata – Fritza. Karl-Heinz urodził się w 1917 roku, a zmarł w 1982 roku. Jest pochowany w Hannoverze.

Tadeusz Kowalak, *Za kulisami „Puckett Zeitung”* [w] Komunikaty Instytutu Bałtyckiego, Gdańsk, grudzień 1968, zeszyt 9.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Fundacji im. Stanisława Flisa „Archiwa Pomorskie”, 8 PL_1020_01_08

Źródło nr 11

[illegible]

Tytuł dokumentu: Wpis chrztu Marii Rozalii Jacobi, która pod pseudonimem Marii Sansgene opisała swoje młode życie w Gdańsku gdy była służącą. Książka pod tytułem „Wspomnienia z młodości ubogiej służącej” została wydana w 1908 roku w Niemczech a następnie wznowiona tam w 1974 roku. W Polsce została wydana przez Wydawnictwo „Słowo/Obraz/Terytorium” w 2019 roku. Jak mi wiadomo, nikt dotychczas nie odkrył kto kryje się pod pseudonimem Marii Sansgene. We wstępie książki są różne przypuszczenia, dotyczące również jej wykształconego męża, żadne trafne.

Data wystawienia: data chrztu - 18.03.1853 r., Gdańsk, kościół Św. Mikołaja

Opis źródła: Źródłem, które doprowadziło mnie do odkrycia tożsamości niezwyklej i budzącej niezmierną sympatię młodej dziewczyny – jest wspomniana, fascynująca książka, zawierająca kilka cennych wskazówek. Informacja, iż w Zakładzie Pracy i Ubogich w Oliwie znalazły się trzy osoby z bliskiej rodziny naszej bohaterki, które miały to samo nazwisko i księga zgonów USC Oliwy doprowadziły mnie do niego. To nazwisko to Janke. Tak nazywali się pensjonariusze Zakładu: babka po jednym z mężów, takie było rodowe nazwisko matki (Elżbiety Florentyny) i tak nazywał się brat matki. Indeksy Pom. Tow. Genealogicznego wskazały dwóch mężów matki. Daty ślubów podpowiedziały który z nich jest ojcem naszej bohaterki. To woźnica Jan Gotfryd Ernest Jacobi. Przejrzenie katolickich ksiąg chrztów w Gdańsku, które jeszcze nie zostały zindeksowane dały odpowiedź kim jest autorka książki - to Maria Rozalia Jacobi.

Odnalezienie chrztu Marii Jacobi pociągnęło za sobą odpowiedź na drugie pytanie zadane we wstępie książki - kim był Jej mąż? Już wiadomo kim był, wiadomo gdzie mieszkali z Marią, gdzie wychowywali swoje córki.

Miejsce przechowywania źródła (sygnatura): Archiwum Archidiecezjalne w Gdańsku-Oliwie, księga chrztów z roku 1853 z kościoła św. Mikołaja w Gdańsku. Archiwum Państwowe w Gdańsku – duplikat księgi chrztów z kościoła św. Mikołaja w Gdańsku, rok 1853